

KUTSESTANDARD

Puitmajaehitaja, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Puitmajaehitaja, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Puitmajaehitaja töötab peamiselt puitmaju ehitavas või selle detaile tootvas ettevõttes. Tema peamine tööülesanne on ehitada tööstuslikult või käsitööna valmistatud puitdetailidest ja/või moodulitest maju.

Sellel kutsealal on kirjeldatud kolm kutset:

- Puitmajaehitaja, tase 3
- Puitmajaehitaja, tase 4
- Puitmajaehitaja, tase 5

Puitmajaehitaja, tase 3 ehitab etteantud tööülesandest lähtudes erinevaid puitkarkassmaju (elementmajad, moodulmajad jne) ning palkmaju (masintoodetud või käsitööpalkmajad). Ta osaleb meeskonna liikmena ka muude tööde tegemisel, nt avatäidete paigaldamisel ja katuste ning põrandate ehitamisel.

Selle taseme puitmajaehitaja töötab meeskonna liikmena või iseseisvalt mõnes kitsamas tööloigis (nt ehitusmaterjali ladustamine jms), järgides üksikasjalisi juhiseid ja töökeskkonna- ja tööohutusnõudeid ning vastutades iseenda töö tulemuse eest.

Keerulisemate tööülesannete korral konsulteerib 3. taseme puitmajaehitaja oma vahetu juhi või juhendajaga.

A.2 Tööosad

A.1 Töö planeerimine ja töökoha ettevalmistamine

1. Materjalide valik ja ettevalmistamine
2. Töövõtete ja -vahendite valimine
3. Vahetu töökoha ettevalmistamine

A.2 Puitliidete koostamine

1. Eelnevalt valmistatud tappliidete koostamine
2. Nael-, kruvi-, polt- ja naagelliidete koostamine

A.3 Puitkarkassi ja karkassielementide valmistamine, monteerimine ja paigaldamine

1. Karkassielementide valmistamine
2. Seina-, katuse- ja vahelaeelementide monteerimine
3. Puitkarkassi ehitamine
4. Isolatsioonimaterjalide paigaldamine
5. Ehitusplaatide paigaldamine puitkarkassile
6. Fassaadimaterjalide paigaldamine

A.4 Laudpõrandate ehitamine

1. Laagide ehitamine
2. Põrandalaudise paigaldamine

A.5 Aluskatuste ehitamine ja puidupõhiste katusekattematerjalide paigaldamine 1. Katusele aluskatte, tuulutusliistude, roovitise ja/või laudise paigaldamine 2. Tuulekastide ehitamine A.6 Avatäidete paigaldamine 1. Ajutiste avatäidete valmistamine ja paigaldamine 2. Avatäidete paigaldamine A.7 Troppimistööde tegemine 1. Materjalide peale- ja mahalaadimine, ladustamine ja paigaldamine 2. Mehitamata tõsteseadmete töö juhtimine A.8 Palkkonstruktsioonide püstitamine 1. Palkdetailide ja tihendusmaterjali paigaldamine ja fikseerimine 2. Eelnevalt valmistatud palkide jätkliidete koostamine 3. Seinte jäigastamine, konstruktsiooni pingutamist ja vajumist võimaldavate detailide paigaldamine 4. Kujupüüvate konstruktsioonide paigaldamine ja kinnitamine 5. Lisakarkassi kinnitamine palkkonstruktsioonile 6. Avatäidete paigaldamine palkkonstruktsiooni
A.3 Töö keskkond ja eripära Puitmajaehitaja töötab ehitusobjektidel nii sise- kui ka välitingimustes, sh kõrgustes ja tõsteseadmete töötsoonis. Töökeskkond võib olla mürrarohke. Töökeskkonnas esineb puidutolmu ja keemilisi aineid, mis võivad põhjustada allergiat. Töö nõuab füüsilist pingutust, töötempo on vahelduv.
A.4 Töövahendid Puitmajaehitaja põhilisteks töövahenditeks on erinevad elektrilised ja pneumaatilised töömasinad (nt erinevad saed, freesid, trellid), käsitööriistad (haamrid, peitlid jne), mõõtevahendid (nivelliir, loodid jne) ja tõsteseadmed. Palkmajade ehitamisel tuleb lisaks kasutada ka erialaspetsiifilisi töövahendeid nagu nt liimeister, koorimisraud, kirves, palgipööramise labidas, vararaud.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused Puitmajaehitaja töö nõuab täpsust ja püsivust. Kutsealal töötamisel on vajalikud ka matemaatilis-loogiline ja ruumiline mõtlemine ning tehniline taiplikkus. Kuna töötatakse meeskonnas, on olulised ka koostöövõime ja suhtlemisvalmidus. Töö eripärast tulenevalt on vajalikud ka füüsiline vastupidavus, tugevus ja käeline osavus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus EKR 3. taseme puitmajaehitaja on oma kutsealased oskused omandanud kas a) kutseõppeasutuses vastava taseme ja eriala õppekava läbides või b) praktilise töökogemuse käigus kogenud meistri käe all.
A.7 Enamlevinud ametinimetused Puitmajaehitaja, palkmajaehitaja, palkmaja püstitaja, puusepp

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Kutse saamiseks on nõutav kohustuslike kompetentside (B.2.1 – B.2.8) ja läbiva kompetentsi (B.2.9) tõendamine.
B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töö planeerimine ja töökoha ettevalmistamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Valib välja ja valmistab ette vahetult enda tööülesande täitmiseks vajalikud materjalid. Ladustab need, tagades seejuures materjalide kaitstuse ilmastikuolude ja muude materjali kahjustada võivate aspektide eest. 2. Valib välja ja valmistab ette vahetult enda tööülesannete täitmiseks vajalikud töövahendid, veendub nende korrasolekus ja ohutuses. 3. Valmistab ette oma vahetu tööala. Ladustab tööks vajalikud materjalid, pidades silmas töökeskkonna- ja tööohutuse nõudeid, materjalide säilitamisele ja ladustamisele esitatavaid nõudeid ning arvestades etteantud tööülesannet (ehitusplatsi skeemi). Eemaldab vahetul tööalal sinna mittekuuluvad esemed, prügi jms. Teadmised: 1) töötervishoiu- ja tööohutuse nõuded; 2) ehitusmaterjalide ladustamise ja säilitamise põhimõtted; 3) ehitusmaterjalide kvaliteedinõuded; 4) töövahendid ja õiged töövõtted; 5) tööergonoomika.	
B.2.2 Puitliidete koostamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Koostab elektrilisi ja käsitööriistu kasutades eelnevalt valmistatud tappliiteid. Juhindub töös ehitusprojektist ning määratud tehnoloogiatest ning kvaliteedinõuetest. 2. Koostab valmisdetailidest nael-, kruvi-, polt- ja naagelliiteid, juhindudes projektdokumentatsioonist, tehnoloogilistest ja kvaliteedinõuetest ning tootjapoolsetest juhendmaterjalidest. Teadmised: 1) erinevaid puitliiteid, nende koostamise tehnoloogiad; 2) puitliidete kasutusvaldkonnad ja otstarve ehitustöödel; 3) puitliidetes kasutatavad terasdetailid; 4) puitliidetele esitatavad kvaliteedinõuded.	
B.2.3 Puitkarkassi ja karkassielementide valmistamine, monteerimine ja paigaldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab etteantud tööülesandest lähtudes puidust karkassielementide koostisosi ((sh sein-, katuse- ja vahelaelemendid) nii tööstuslikus keskkonnas kui objektil kohapeal. Kasutab oma töös asjakohaseid elektrilisi ja käsitööriistu ning järgib kvaliteedinõudeid. 2. Monteerib etteantud tööülesandest lähtudes sein-, katuse- ja vahelaelemendid, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja asjakohaseid tööriistu. Vajadusel konsulteerib tööjuhi või kogenuma kolleegiga. 3. Ehitab etteantud tööülesandest lähtudes, ratsionaalseid töövõtteid ja asjakohaseid tööriistu kasutades ehitise puitkarkassid. Vajadusel konsulteerib tööjuhi või kogenuma kolleegiga. 4. Paigaldab etteantud tööülesannetest lähtudes ja kvaliteedinõudeid järgides soojus-, hüdro- ja heliisolatsioonimaterjale ning auru- ja tuuletõkkematerjale, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid. 5. Paigaldab etteantud tööülesannetest lähtudes ja kvaliteedinõudeid järgides ehitusplaate karkassile, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid. 6. Paigaldab etteantud tööülesandest lähtudes enamlevinud fassaadimaterjale, kasutades selleks ratsionaalseid töövõtteid ja asjakohaseid tööriistu. Teadmised: 1) töötervishoiu- ja tööohutuse nõuded; 2) tööergonoomika; 3) tehniliste jooniste lugemise oskus; 4) puitkarkass-seinte ehitamise ja montaaži põhimõtted; 5) isolatsioonimaterjalid, sh soojustus- ja heliisolatsioonimaterjalid ning auru- ja tuuletõkkematerjalid ja nende paigaldamise viisid; 6) plaadistuse ja voodrilaudise paigaldamise alused; 7) erinevad fassaadimaterjalid ja nende paigaldamise viisid;	

8) kinnitusmaterjalid ja -vahendid.	
B.2.4 Laudpõrandate ehitamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab ette materjalid laagide paigaldamiseks ja osaleb laagide paigaldamises, täites etteantud tööülesandeid. 2. Valmistab ette materjalid laudise paigaldamiseks ja osaleb laudise paigaldamises, täites etteantud tööülesandeid.	
Teadmised: 1) Puitmaterjali omadused; 2) Laudise paigaldamise viisid.	
B.2.5 Aluskatuste ehitamine ja puidupõhiste katusekattematerjalide paigaldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Paigaldab etteantud tööülesandest lähtudes ja kvaliteedinõudeid järgides katusele aluskatte, tuulutusliistude, roovitise ja/või laudise. 2. Ehitab etteantud tööülesandest lähtudes tuulekastid.	
Teadmised: 1) erinevad katusekonstruktsioonid; 2) puidupõhised katusekattematerjalid, nende paigaldamise tehnoloogiad.	
B.2.6 Avatäidete paigaldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab ja paigaldab etteantud tööülesandest lähtudes ajutised avatäited. 2. Paigaldab, kinnitab ja tihendab juhendamisel avatäited, lähtudes tootjapoolsetest paigaldusjuhenditest ja kvaliteedinõuetest.	
Teadmised: 1) soojustus- ja tihendusmaterjalide paigaldamise viisid; 2) avatäidete kinnitamise viisid, vahendid ning töövõtted.	
B.2.7 Troppimistööde tegemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Haagib tõstetroppidega tööks vajalikud materjalid ja juhendab käemärkide abil kraanajuhi tööd, järgides tööohutusnõudeid. Ladustab materjalid selleks ettenähtud kohta. 2. Juhib materjalide ladustamisel ja teisaldamisel mehitamata tõsteseadet, järgides tööohutusnõudeid ja etteantud tööjuhiseid.	
Teadmised: 1) lastide haardevahendid; 2) tõstetööde teostamise eripärad sõltuvalt tõsteseadmest; 3) troppimistööl kehtivad ohutusnõuded; 4) troppimistööl kasutatav signaalmärgistik.	
B.2.8 Palkkonstruktsioonide püstitamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Lähtudes etteantud tööülesandest paigaldab ja fikseerib palkdetailid ja tihendusmaterjali, pidades silmas palkehite spetsiifikat (vajumised, kuivamised jne) ning järgides ehitusprojekti või paigaldusjuhendit. 2. Lähtudes etteantud tööülesandest koostab palkide eelnevalt valmistatud jätkliiteid, järgides paigaldusjuhendit ja ehitusprojekti ning tagades jätkukohtades palkseinte tuule-, soojapidavuse ja jäikuse. 3. Valmistab ette materjalid seinte jäigastamiseks, konstruktsiooni pingutamist ja vajumist võimaldavate detailide paigaldamiseks ja osaleb paigaldustöödel, täites etteantud tööülesandeid. 4. Osaleb paigaldus- ja kinnitustöödel, täites etteantud tööülesandeid. 5. Valmistab lähtuvalt etteantud tööülesandest lisakarkassi koostisosi ja kinnitab need palktarindile, kasutades asjakohaseid kinnitusvahendeid ja töövõtteid. 6. Paigaldab, kinnitab ja tihendab juhendamisel avatäited, lähtudes tootjapoolsetest paigaldusjuhenditest ja kvaliteedinõuetest, arvestades palkseina mahukahanemisega.	
Teadmised: 1) palkmaterjalide omadused 2) soojustus- ja tihendusmaterjalide omadused, tüübid ja paigaldamise viisid	

- 3) tehnilised joonised, lugemine
- 4) palkide ökonoomse, transpordikahjustusi vältiva pakkimise meetodid
- 5) palkseinale paigaldatava lisakarkassi tüübid, paigaldus- ja kinnitusviisid
- 6) palkkonstruktsiooni kinnitusvahendid

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.9 Puitmajaehitaja, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi, järgib oma töös kehtivaid õigusakte ja head ehitustava, Eesti Puitmajaliidu standardeid palkehitistele ning teisi kehtivaid kvaliteedinõudeid. 2. Planeerib enda tööd ja teeb oma vastutusalala piires vastu asjakohaseid otsuseid ning vastutab enda töö eest. Teadmiste või oskuste puudumisel konsulteerib kogenuma kolleegi või oma vahetu juhiga. 3. Peab kinni kellaegadest, kokkulepetest ja tähtaegadest. 4. Rakendab õpitut järjepidevalt igapäevaelus, otsib uusi võimalusi enesearendamiseks ja osaleb kutsealases täiendusõppes. 5. Küsib ja analüüsib tagasisidet oma töö kohta, suhtub kriitikasse konstruktiivselt ja teeb sellest järeldused. Õpib enda ja teiste vigadest. 6. Saab aru oma rollist meeskonnas ja tööosa olulisusest kogu ehitusobjekti kontekstis. Näitab üles arusaamist, kuidas üks probleem on suurema süsteemi osa. Muutuvate olude ilmnemisel konsulteerib vahetu juhiga ning kohandab oma tegevuse vastavalt saadud juhistele. 7. On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel. Tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti. 8. Suhtleb inimestega lugupidavalt ja austavalt ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil. Tuleb toime konfliktiolukordades. Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-28052019-1.6/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Andres Madalik, Merko Ehitus Andres Veel, Hiiumaa Ametikool Kaljo Valler, Palmatin OÜ Lauri Kivil, Eesti Puitmajaliit Ragner Löbu, Hobbiton OÜ Tarmo Tammekivi, OÜ Puu ja Pliiats
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	23
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7115 Puusepad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Wooden House Builder, EstQF Level 3

C.3 LisadLisa 1 [Puitmajaehitaja kutsealased terminid](#)